

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Concertatio acutissima duoru[m] clarissimoru[m] artiu[m]
& sacre theologie doctoru[m] Magistri Thome Caietani de
vio Generalis totius ordinis predicatoru[m]. & M. Iacobi
Almain doctotis ...**

**Cajetan, Thomas
Almain, Jacques**

Colonie, 1514

VD16 ZV 412

Septimu[m] caput Probat[ur] ex s[an]cto[rum] docto[rum] sente[n]tjis
manifestissimis eccl[es]iam seu [con]ciliu[m] g[e]n[er]ale esse in libera
p[otes]tate summo pontifice maiore[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34616

Septimum

sententiā di potestas. et nō optēperātes sententie pena mulctādi. et p̄ verba sequētia. quecūq; ligaueritis etc. ¶ Data est p̄mo ecclie potestas aliquē ligandi excoīcatōe. et ab eadē soluēdi. ¶ Data est sc̄do potestas aliquē ligandi statuto seu p̄cepto cui obedire tenet quilibet p̄ rōnabili cā. et p̄ sibi causa eū soluēdi ab eodē p̄cepto. et ibi fundat potestas dispēsandī. ¶ Data est tertio potestas aliquē ligandi ad penā tēporalē pro crimine. et ab eadem pro rōnabili causa soluēdi p̄ indulgentiā largitiōe. ¶ Data est q̄rto potestas aliquē alligandi aīay curē quā sumpserit iuxta dictū sapiētis in ps̄ uerbis. Illaqueatus est verbis oris sui. et captus p̄rijs sermonib;. et eūdem pro rōnabili causa ab eadē cura soluēdi. vt infra magis declarabit. Et sequitur iterū q̄ in ecclia est potestas legislatiua p̄ra Thomam de viō suo. xij. caplo. et istud deducet infra magis. De potestate imediate data ap̄lis. loquēdo sp̄ de potestate iurisdicōis p̄ nūc omitto

¶ Septimū caplm̄ in q̄ p̄at̄ p̄rās iurisdicōis data ecclie ad pet̄. siue summos pontifices successores q̄rū ad maioritatē

Uidendum est sequenter ex quo in ecclia est potestas iurisdicōis ecclesiastica. sicut et in summo pontifice ex christi collatione imediata. quomō se h̄z ecclia ad summū pontificē q̄rū ad h̄c potestatem. vtrū in p̄portōne equalitatis aut in p̄portōne maioris inequalitatis. vel in p̄portōne minoris inequalitatis. et est materia huius tractatus p̄ncipaliter intenta. ¶ Pro qua materia supponendū est. q̄ de rōne maioris potestatis multa sunt. Prīmū a minori ad maiore est appellatio. Secūdū p̄stitutus in maiore p̄ iudicare p̄stitutū in minore. Tertium p̄t vsum minoris potestatis limitare. et quāsdā p̄stituere leges fm̄ quas tenebitur minor p̄cedere. Quartū p̄t p̄stitutū in minore potestate ea p̄uare exigente delicto. ¶ Secūdo supponēdū est. q̄ q̄n̄ p̄paro ecclēsiā seu p̄ciliū ad summū pontificē indifferēter intelligo de ecclia seu p̄cilio eū representāte nō induso summo pontifice. v̄puta qz nō est. aut si sit nō p̄t p̄parare. qz est desent̄ apud infideles captiu;. aut si possit p̄tumaciter nō vult sufficienter vocat;. ¶ Istis suppositis pono h̄c p̄pōnem p̄ra magist̄ Thomā. des̄ timoseptimo caplo sui tractat;. Ecclia siue p̄ciliū generale est in hac potestate summo pontifice superior. et quis ista p̄positio sit p̄ sacra p̄cilia Cōstantiense et Basiliense determinata. ita q̄ sicut sacrum euāgelium foret v̄neranda. qz illa p̄cilia pro tpe determinatōis nulli existimat vigoris cōtra eam p̄cedā alia via. Prīmo ostendendo h̄c p̄pōnem nō esse fictiōem nouā. vt d̄t ille doctor. sed antiquā doctorū sententiā. Augustinus in epla ad Glorū elensū felicē grāmaticū. q̄ est inser eplis ceterūma sexagesima secūda p̄memorat de depositōe Cecilianī carthaginēsis episcopi ab ep̄is africanis iniuste facta q̄ videntes orbē p̄municare cū Ceciliano. et nō cur eo quē instituerāt. nec nō a trāsmarinis ecclēsijs q̄ in ordine ad nos s̄t et tramarine p̄municatozias litteras transmitti elegerūt d̄t Augustinus. vt fertur p̄pter duas causas agere eam cū Ceciliano apud Helciadē ep̄iscopū romanū. et trāsmarinos ep̄os parati ad vtrūq;. vt si euz potuissent quacūq; verlutia false criminatōis euincere satiarent plenissime cupiditatem suā. si aut nō possent in eadē q̄dem p̄uersitate durarēt. sed iam tamē

Capitulum | *inueniuntur*

quasi haberent quod dicerent malos iudices sese perpeccos que vox est omnium malorum litigatorum. cum etiam manifestissima veritate superati statim subdit ad propositum. quasi non eis ad hoc dici posset. et iustissime dici. ecce putem? illos episcopos qui in rome iudicauerunt non bonos iudices fuisse. restabat adhuc plenarium ecclesie vniuersale concilium. vbi etiam cum ipsis iudicibus causa posset agitari. vt si male iudicasse conuicti essent. eorum sententie soluerentur. Ex quibus verbis manifeste sequitur duo. Primum quod non solum a sententia summi pontificis. verum etiam a sententia summi pontificis et concilii particularis ad vniuersale concilium appellari potest. Secundum est quod ab vniuersali concilio sententia summi pontificis cum concilio particulari soluitur potest. Legat igitur et plegat et iterum relegendat illam epistolam. et non dicet fictioem esse nouam Iohannis de Barsono. sed antiquam Augustini veritatem. Secundo probatur. Nam in octauo concilio. canone. xxi. qui incipit. Dominicum sermonem cuius pars habetur. xxi. dist. c. definitum. de vniuersali synodo cum conuenienti reuerentia qualiter questione de Romano sede exortam audire tenetur et in ea proficere. non tamen audacter sententiam in Romano pontifice dicere. ecce quod licet omnem questionem de Romana sede definire habeat. id tamen cum reuerentia propter eius primatiam facere debet. et hoc notissimum est ad maiorem spectat potestatem.

Tertio arguit auctoritate Damasci pape qui ponitur inter epistolas Ambrosij. epistola. lxxij. in libris impressis. lxxix. deputati a concilio Capuensi. ad cognoscendum de Bonosio episcopo in aliquibus accusato sententiam sciscitanti sunt a Damasco papa ex concilio Ambrosij. vt patet epistola. lxxi. Rader Damascus. sed cum huiusmodi fuerit concilij Capuensis iudicium vt finitimi Bonosio episcopo atque eius accusatoribus iudices tribuerent. et precipue Macedones. qui cum episcopo Thessalonicensi de eius factis cognoscerent. aduertimus quod nobis iudicandi forma competere non possit. Nam si integra hodie esset synodus. recte de his qui vestrorum scriptorum prebendit series decerneremus. Vestrum est igitur qui hoc receperitis iudicium. sententiam ferre de omnibus. nec refugendi aut elatendi accusatoribus vel accusato copiam dare. vice enim synodi receperitis. quos ad examinationem synodus elegit. Ecce quod Damascus papa dicit se non posse de illa causa cognoscere de qua possit. si synodus esset integra. id est non permisisset alijs iudicium. et quod illa verba non sunt Ambrosij. patet ex sequentibus. Subdit enim deinde cum episcopus Bonosius post iudicium missus ad fratrem nostrum Ambrosium interdicitur sibi ecclesiam. et rumpere atque ingredi. Responsum est ei quod nihil temerandum foret. nec pro vestra sententia tantum aliquid vt quod vide retur vobis iusticie conuenire statueretis quibus hanc synodus dederat auctoritatem hoc de se non dixisset Ambrosius. Sequitur iterum ideo primum est vt. ij. iudicent quibus iudicandi data est facultas. Vos enim vt scripsimus totius synodi vice de ijs decernitis. Nos quasi ex synodi auctoritate iudicare non conuenit. Ex his manifeste patet Damascum papam non solum consensum fuisse concilio esse eo superiore in iudicando. sed et deputatos per concilium in ea causa in qua deputati sunt.

Quarto arguitur. Conuulsi dominus clauis Petro summo pontifici vt signo et figure ecclesie. ergo per amplius et magis prout ecclesie. Probat autem per Augustinum super Iohannem. et pontif. xxiij. q. p. c. quodcumque. Petrus quoniam clauis accepit ecclesiam sanctam significauit. Hec valet dicere. sicut dicit Theodosius

Septimum

mas de vto. q hoc est intelligendū ad istū sensum. q nō solū psonē Petri sed officio suo in eternū duraturo collate sunt clauēs. et qz officium Petri est officium capituli. qd hz influere in corpus. Reliquū ideo officio capitali data toto corpori. data dicuntur et sunt. Sz pbo q nō ad illū sensum dicitur Augustinus clauēs datas esse ecclie. qz hoc mō clauēs esse datas ecclie est; eas dadas esse ppter eccliam finalit. et nō ei datas esse formalit. qd manifeste ē cōtra Augustinū dicentē in eodē caplo. Si hoc tantū Petro dictum est. pūta. Quo dēūq ligaueris etc. nō hoc facit ecclia. vbi p incōuenientē inferre istud psequens q ecclia non ligat. qd nō soluit. Item idē Augustinus super Ioannē. super illo verbo. Tu vocaberis cephās. mutauit ei nomen et fecit de Simone Petrū. Petrus autē a petra. Petra autē ecclia. ergo in Petri noie figurata est ecclia etiā ad istum sensum. q Petrus et quilibet eius successor videtur clauib; vice ecclie vniuersalis. quam signat. sicut rex quilibet vice punitatis exercet iurisdictionis actus. ita q summus pontifex excommunicat. pferit bñficia sicut et indulgentias. et sic de alijs actib; eccliaestice potestatis auctoritate totius ecclie. Et istud rōnabile est. ex eo q suffragia qb; pūat excoicatus sunt ecclie. et nō summi pontificis. Hinc prelati dicuntur noie ecclie. et nō pūo illa auferre. Erit igit totius ecclie alique posse illoz participatōe pūare. Hinc dicit qdaz doctor Paulū noluisse excoicare publicū fornicariū. vt p; p. ad Corinthios. v. nisi corinthijs cōgregatis. Vñ sic dicit. Ego qdem absens corpore. p̄sens autē spiritu. Itā iudicauit tanq; vt p̄sens eū q sic operatus est noie dñi nostri Iesu christi. cōgregatis vobis et meo spū eū virtute dñi nostri Iesu christi tradere huiusmodi sathane in interitū carnis etc. et ita pcedendū est quēadmodū deus condens humanū genus indidit ei naturalē potestātē iurisdictionis ad finem naturalem. et nō alicui supposito regularit. sed a punitate p̄cularib; suppositis est cōicata. q sunt cōicatis ministri in exercitio illius iurisdictionis. vt p; in pmo caplo. Ita christus regenerans eccliam ad finem supnaturalē. et istam potestātē positivā ad illū finem p̄municauit q possit et etiā tenere. cū nō semper possit esse cōgregata alicui supposito cōicare. q vt minister ecclie hāc potestātē exerceret. et sicut cōicātē aliquā deus puenit alicui supposito ciuile potestātē p̄municās. vt moisi sup populū israel. ita et eccliam puenit positivā eccliam potestātē cōicando Petro. vt vice ecclie eam exerceret quā ecclia ei potuisset cōicare. cū p̄us est a christo instituta. et ecclie collata. vt infra patebit

¶ Quinto arguit. si est ita pape collata potestas sup totā eccliam q quis eam exerceret in destructōem ecclie. et nō in edificatōnem. et esset totū ecclie perniciosus q̄rum ad p̄secutōnem finis. nō possit a tota ecclia puniti. Primo policia eccliaestica non esset ita bene ordinata sicut policia ciuilis. qz p̄ra bonā ordinatōem policie ciuilis foret nō posse mēbrū auferre. cuius p̄uersatio in eius destructōem eederet. Secūdo hoc est in detrimentū ipsiusmet pape. est cū miserabilior omnib; hominib;. si a malo p̄feci non possit

¶ Sexto. papa est vniuersalis ecclie filius. ergo ei subiectus. Et añs p; et Ambrosio in libro de symbolo. Nō habebit ibi deū patrē. q noluit ibi habere eccliam matrē. Quēdum est q summo pontifici ne ecclie deneger

Capitulum

obediencia. stultus enim homo despiciat matrem suam. et filius stultus mestica est matris sue. Proverbiorum decimo.

S primo arguit. si sint duo pretendentes de papatu. ecclesia vniuersalis siue pcciliū eū representās est eorū iudex. q̄ in vtrūq; h̄z iurisdictionē et superioritatē. Consequētia tenet. nullus est enim alterius ordinarius iudex. quin sit in iurisdictione eo superior. Et aīns manifeste patet ex capto. Si duo. lxxx. distin. Et istius sentētie. scz q̄ ecclesia siue pcciliū generale eā representās sit in iurisdictione maior summo pontifice fuit beatus Hieronymus dicens. Si autē auctoritas quereretur orbis. maiores vrbē. Nec aliqd h̄z apparentie solutio fratris Thome de vīo. dicens Hieronymū loq̄ de maioritate meritoz nā nō dicit Hieronymus. si merita q̄rant. sed si auctoritas. et sic de maioritate potestatis et nō meritoz loq̄tur. Hanc superioritatem recognoscens Nicolaus papa scribit Lotario regi. nisi videret p̄tuberiū pellicis sue que erat excōicata. adhibitis duobus vel tribus testibus sancte denūciaret ecclesie. et sic fieret sicut eburne et publicane. xi. q. iij. c. Precipue. Et certū est. q̄ non diceret sicut eburne et publicane. Hanc etiā superioritatem recognouit Symachus papa. qui cū a quibusdā accusaret auctoritate sua pcciliū p̄gregauit. a quo iter ipm et accusatores ferret sententia. xvij. dist. §. Hinc etiā Ad hanc veritatem corroborandā etiā adduci posset qd̄ scribit Acrius octauo. q̄ apli q̄ erāt hierosolymis cū audissent qz recepiss̄ samaria verbū dei. miserūt ad eos Petrū et Joannē. per p̄sequēs illa p̄gregatio ap̄torum erat Petro maior iuxta illud qd̄ scribit in Luca septimo capto Nam et ego homo sum sub potestate p̄stitur habēs sub me milites. et dico huic vade. et vadit. et alio veni et venit. et seruo meo fac hoc et facit. Nec valet solo Thome de vīo dicens vñ decimo capto sui tractat. Ex hoc nō sequi aliquo mō inferioritatem Petri. Nam sp̄s sanctus missus est a filio. iuxta illud Joānis. xvi. Quem ego mittā vobis. et tñ nō est subiectus. Et statim subdit idē frater. male theologus est qui ex missus esse inferet subditū esse. nā ista p̄ntia est optima sp̄s sanctus missus a filio. q̄ est a filio vel eo inferior. et sic optz q̄ fateat q̄ Petrus sit ab ecclesia. Silit̄er nec potest rōnabiliter dici q̄ Petrus fuit missus pccilio et nō p̄cepto. cū nō fuerit missus solus. s̄ Joānes cū eo. et tot s̄ testimonia de ista superioritate ecclesie et pcciliū ad summū pontificē. p̄ter determinationes pccilioz Constantiensis et Basiliensis. in q̄ blasphemus ore lapsus est idē frater. silit̄er est tanta rōnabilitas in lumine naturali si bene cōsideret iurisdictionū finis. nō sunt enim iurisdictiones possessiones p̄culares vt nemo sane mētis de ea superioritate dubitaret. s̄ inimicus homo q̄ nō cessat in agro dñico p̄ se et suos ministros seminare zizania. cognoscēs eccliam nō posse in capite et in mēbris aliter reformari q̄ p̄ pcciliū. induxit adulatores quosdā q̄ plus q̄runt hoibz q̄ deo placere. et plus q̄ sua sunt q̄ Iesu christi. in hūc errorem p̄ntiosissimū ecclesie scz q̄ summus pontifex ei nō est subiectus. Si enim singula bñficia vendat. aut sacrilegis et p̄ntiosissimis p̄sonis distribuat. aut nitatur ecclesiam oimodo destruere. nō erit via ad resistendū ei nisi ecclesia sit eo superior. Ex p̄pone ista pbata meo iudicio sufficēter pbanda. tñ inferius descendendo ad particulares acrus iurisdictionis inferet. primo q̄ falsa est glosa in capto Cū ex illo. de translationibus ep̄oz. dicens illa q̄ bis p̄libz p̄tinēt ad solū papā p̄tinere. si excludat con

Septimum

celiū. Restituit papa solus deponit et ipse diuidit ac vnice extimit atq; pro-
 bar articulos soluit. synodūq; facit gñalē. Transfert et mutat appellat ab
 illo null⁹. Sequit̄ scđo. q; papa ex vna pre sumpt⁹ nō est maioris prās q̄
 totū residuū ecclie ex altera pre. nec eq̄lis cū aggregato ex ipō et toto reliq̄
 duo. et ita dicam de p̄cilio vniuersali legitime p̄gregato. siue papa sit siue
 nō. et istud corollariū est de directo p̄tra Thomā de vīo. vi. et. vii. capitū
 līs p̄ totū. in sexto caplo ponit q; p̄ciliū auctorizati etiā p̄ papā nō est ma-
 ioris auctoritatis q̄ papa ipse. istud corollariū p̄z p̄mo ex illo q; h̄z glosa
 in caplo Legim⁹. xciiij. distinctōe. statuta p̄ciliū gñalis p̄iudicāt statut⁹ pa-
 pe si p̄dicāt. Hinc quōs Leo papa reclamauerit p̄ p̄stitutiōem calcedonē
 sis p̄ciliū q; p̄statina sedes p̄cederet alexādrinā p̄ualuit p̄stitutiō p̄ciliū res-
 clamatoī Leonis p̄ caplm̄ Antiq̄. de p̄uilegijs. et. xxij. distin. Renouātes.
 et istō optie deducit Nicolaus de cusa. Hinc etiā fit q; p̄suetudo gñalis
 ecclie q; vnanimi p̄sensu introducit statutū p̄tificale abrogat Scđo. p̄bat
 idē corollariū et q̄rū ad p̄mā. si summ⁹ pontifex habeat iurisdicōez sup̄ to-
 tū residuū ab ipō cathegoreumatice. q; poterit i illō totū etiā inuitū aliq̄
 actū iurisdicōis exercere. p̄nā p̄z. qz prās iurisdicōis fori exterioris in in-
 uitū exerceri p̄t. et falsitas p̄ntis p̄bat. nō p̄t illud totū cathegoreumatice
 exercicare aut iterdicere vt notū est. nō ad aliqd ipō renitente obligare. vt
 p̄z p̄ illud Augustini. Leges instituunt cū p̄mulgant firmant cū moribz
 vntiū approbant. distin. iij. caplo in istis. et in eodē caplo p̄bat illō exē
 plo de edicto Thelephori pape q; decreuit q; clerici gñalr̄ ieiunaret a q̄nq;
 quagesima et nō p̄t dari alter act⁹ iurisdicōis quē in totū illō residuū etiā
 inuitū exercere possit. igit. Sequit̄ tertio q; ecclastica prās est p̄us tpe in eccl-
 estia q; fuerit in aliq̄ summo pontifice. p̄bat. fuit instituta ecclastica prās
 Barthel. xvij. et ecclie collata vt ex antedict⁹ satis h̄fi p̄t Et h̄ pontifex
 annes de Bersone p̄sideratōe q̄tra sui tractat⁹ de ecclastica p̄tate. sed tūc
 nullus erat adhuc summ⁹ pontifex. nec fuit vsq; post resurrectōez cū dictū
 est Petro Joannis vltimo. Pasce oues meas. q; p̄us tpe fuit in ecclia eccl-
 estastica prās q; in summo p̄tifice. sicut supra dictū est. p̄us in p̄plo fuit
 prās ciuilis cohercūa. imo est in eo naturalis q; in rege. Et ex isto coroll-
 lario sequit̄ aliud q; quōs christ⁹ nō instituisse Petrū summū p̄tificē h̄
 potuisset facere ecclia. et istud corollariū est expresse Henrici de h̄ssia p̄u-
 repperi in q̄dā extracto ex opusculis eius. p̄z istō corollariū. qz cū illa eccl-
 estica prās fuerit p̄us in sua plenitudine in ecclia. ecclia potuisset alieui
 p̄mittere a q; nō potuisset eā auferre nisi p̄cā rōnabili. quēadmodū p̄p̄s
 ciuile p̄misit regi. q; ecclia potuisset aliq̄ instituire summū p̄tificē. p̄bat
 secūdo et apparēter meo iudicio idē corollariū cū prās pape electiua fue-
 rit in ecclia mortuo petro et nō a petro vt infra p̄babit. q; a christo sed nō
 p̄t reperiri q̄n fuerit a christo collata ecclie nisi Barthel. xvij. nā cū dictū
 est Petro Pasce oues meas. nihil ecclie. sed soli Petro collatū est. q; in eccl-
 estia fuit prās electiua pape anteq̄ Petr⁹ fuerit papa. et sic cū maiori ap-
 parentia dicit̄ christū cū fecit Petrū summū pontificē p̄uenisse eccliam. et
 id ex q̄ra Petro p̄tulisse q; ecclia potuisset ordinare ex christi institutiōne
 q; q; p̄ueniret Petrū dando apostolis ordinis potestare iuxta fantasiaz
 stratis Thome de vīo. in tertio caplo